

Pobresa Un llibre de fotografia mostra la cara més pobra de l'Amèrica Llatina

(Pedro Casaldàliga)

1. "La mirada de la pobresa", segons Guerrero ■ JOAN GUERRERO 2. El fotògraf Joan Guerrero amb uns quants volums del seu llibre, que acaba de publicar Edicions 62 ■ JORDI GARCIA 3. Un nen al Mato Grosso, on Pere Casaldàliga, que ha posat paraules a les imatges del llibre, és molt estimat ■ JOAN GUERRERO

CINC PREGUNTES

"L'abstenció en l'ordenança no és tàctica"

Ricard Gomà
REGIDOR D'ICV-EUIA

1 Per què ICV s'absté i s'oposa a l'ordenança de civisme de Barcelona? Quan vam conèixer en detall el primer text de l'ordenança vam detectar discrepàncies. A partir d'aquí, ICV negocia. Alguns aspectes es van incorporar al redactat i altres elements d'estructura troncal no es van modificar. Per tant, hi havia prou avanços per passar del no a l'abstenció, encara que no suficients per a un sí. Aspectes de mendicitat d'arrel social han quedat fora de la norma, però encara mantindrem desacord per la prostitució, l'excés de reglamentisme i les prohibicions genèriques.

2 Però la prostitució és al carrer i cal regular-la. No s'haurien d'estigmatitzar col·lectius. Creiem en accions integrades de regulació, però des de vessants socials. En el cas de la mendicitat és correcte regular només els comportaments agressius. Ens oposem a la prohibició de la prostitució, però no a les polítiques orientades envers aquesta realitat. Ni està prohibida ni autoritzada per cap llei estatal, la qual cosa fa més vulnerables les persones que l'exerceixen. Proposem demanar als governs català i estatal que facin una regulació, ser actius socialment i alhora facilitar l'autoregulació.

3 No és massa utòpic aquest plantejament? Al contrari. ICV es mulla molt governant Barcelona i no se'n pot titllar d'idealistes. És ingenu voler resoldre problemàtiques complexes amb una ordenança. L'ordenança hauria de ser una peça més, però no l'eix vertebrador de la resposta a aquestes situacions.

4 La seva formació ha alarmat el tripartit. El desacord no és una crisi de govern. La pluralitat és un valor del tripartit.

5 La tàctica de desmarcar-se sempre els ha anat bé. El de l'ordenança no és un desmarcatge tàctic, sinó discrepància de fonaments i contingut. Demanar a ICV que avalu aquesta ordenança seria demanar-li un canvi de fons en el seu plantejament.

Carles Sabaté

La misèria segons Guerrero

AMÈRICA LLATINA • El fotògraf Joan Guerrero mostra la vida quotidiana dels indígenes sud-americans a 'Els ulls dels pobres' PERE CASALDÀLIGA • Els versos d'aquest bisbe acompanyen cadascuna de les 105 instantànies del llibre

Aina Mercader
BARCELONA

Si pensem en l'Amèrica Llatina ens apareixen dues imatges polaritzades al cap: la primera, la del turisme de sol i platja i, la segona, la de la misèria dels pobles indígenes que encara sobreviuen al continent. El fotoperiodista Joan Guerrero s'ha decantat per retratar la segona realitat, més crua i incòmoda, però que, segons explica, li és més propera.

"Sóc fill de Tarifa i vaig patir la misèria de l'Espanya dels anys quaranta. No es tracta de penjar-se cap medalla, però no he volgut renunciar mai a la meua condició d'emigrant arribat a Catalunya ni oblidar-me del meu passat pobre". Així, el fotògraf, que fa uns anys va immortalitzar els barris pobres de Barcelona, ha travessat l'Atlàntic en diverses ocasions (el 1996, el 1998, el 2000 i el 2004) per tal de donar forma a *Els ulls dels pobres* (Edicions 62), un llibre que ens descobreix la vida quotidiana dels indígenes de Nicaragua, El Salvador i l'Equador a través de 105 instantànies en blanc i negre. La pobresa és, doncs, un tema recurrent en el seu treball, tant en exposicions com en llibres, perquè, segons conta, "la pobresa és més fàcil de fotografiar que la riquesa, en la qual tot és uniforme i no hi ha barreja ni desnivells. En

la vida dels pobres sempre he pensat que hi ha alguna cosa que els països rics no veiem perquè els diners ens distreuen: la il·lusió".

En els seus viatges va conèixer amb els pobladors, amb els quals va compartir moments de feina i d'esbarjo, en un ecosistema plaçid i tranquil com el que ofereix el sud d'Amèrica. "He buscat la senzillesa del dia a dia, la vida i la tendresa dels personatges retratats, defugint qualsevol gest de violència. En cada imatge he tractat de fer-hi sortir, amb tendresa, la bellesa i la poesia del paisatge i la seva gent". Amb aquesta sèrie de fotografies del tròpic llatinoamericà, Guerrero, que treballa amb la instantaneïtat com a companya, vol "apropar a l'espectador l'ànima de les persones i provocar-li una reflexió amb cadascuna de les imatges del llibre".

El pes de la paraula

La reflexió entorn de la fotografia, en aquest cas, és induïda pels versos del bisbe Pere Casaldàliga —apòstol dels exclosos i una de les veus de la teologia de l'alliberament— que acompanyen cadascuna de les instantànies. El fotoperiodista es rebel·la contra la dita popular que diu que una imatge val més que mil paraules. Ell és dels que pensen que el pes de la paraula ajuda sovint a reforçar la imatge i per això va pensar en la poesia de Casaldàliga, que a l'Amazònia del

Mato Grosso, on viu des del 1971, és més conegut com a Dom Pedro. "Els versos de Casaldàliga són com llances que van directe a l'espectador i que es claven amb força mentre contemples les meves imatges", subratlla Guerrero. "Els ulls dels pobres hi veuen amb una altra llum" és un dels epígrafs d'una imatge del llibre, que representa la religiositat d'un grup d'indígenes i que, a més a més, ha servit a Joan Guerrero com a títol per al seu nou volum.

Del seus dies de fotògraf pel Con Sud, Guerrero té gravades a la re-

"La pobresa és més fàcil de fotografiar que la riquesa, perquè no és gens uniforme"

tina dues imatges que, explicades aquí, queden com a anècdotes del viatge. "Em va atrapar la màgia d'una quitxua que, tot i anar vestida amb quatre teles, semblava una reina, i potser era la més pobra de la regió. La naturalesa, però, havia decidit coronar-la amb gotetes de rosada i la feia una dona realment especial". Aquesta imatge comparteix espai amb una altra de més desagradable: "Davant meu —explica— vaig veure com un home, que portava al metge el seu filllet malalt en braços, no va rebre cap tipus d'ajuda perquè no tenia prou

plata. A mi em va fer sentir una barreja d'impotència, indignació i vergonya que he volgut transmetre també en el llibre". Durant l'elaboració d'aquest volum, Guerrero va crear Gramenet, imatge solidària, una associació sense ànim de lucre que pretén donar a conèixer el que passa al món a través de la fotografia. "El projecte que ara mateix tenim al cap consistirà en una exposició amb 50 fotografies de 50 professionals que aniran acompanyades del text de 50 personalitats en l'àmbit social, com Rigoberta Menchú, José Saragat i Joan Manel Serrat".

Tant les fotografies que exposarà Guerrero amb Gramenet, imatge solidària, com les que es presenten al volum *Els ulls dels pobres* són exclusivament una sèrie de treballs realitzats en blanc i negre. El paisatge de llum i color del tròpic llatinoamericà que tots reconeixem ha quedat reduït a una ganama de grisos. El fotògraf justifica la seva elecció: "No és que no valori prou el color, però per als meus retrats prefereixo utilitzar el blanc i negre perquè crec que m'ajuda a subratllar la bellesa de les instantànies". Per Joan Guerrero, "el blanc i el negre no distreuen la mirada de l'espectador, mentre que les barreges de colors impedien que es fixessin en l'expressió i la mirada de joves i adults, que és justament el que he volgut ressaltar en les imatges". ■